Poslovna informatika

(*FETB01*)

dr.sc. Stipe Čelar, doc.

dipl. ing. el . teh.

prof. filozofije

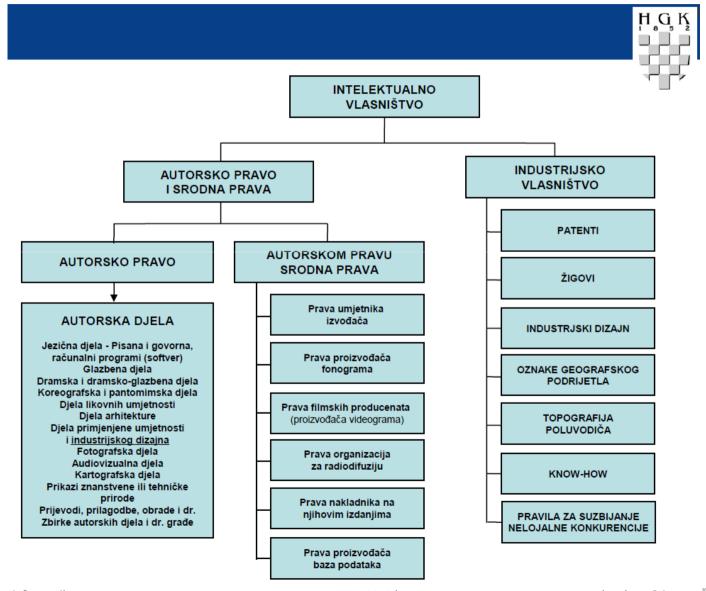
stipe.celar@fesb.hr

FESB

Katedra za arhitekturu računala i operativne sustave soba B503

❖Intelektualno vlasništvo (IV)
□(nastavak)

Oblici IV

IV – zakonska regulativa u RH

- ✓ Intelektualno vlasništvo Autorsko pravo (5)
- ✓ Intelektualno vlasništvo Industrijski dizajn (3)
- ✓ Intelektualno vlasništvo Opći dio (7)
- ✓ Intelektualno vlasništvo Patenti (3)

Intelektualno vlasništvo - Autorsko pravo

- 1. PRAVILNIK O VISINI NAKNADE ZA RAD VIJEĆA STRUČNJAKA urednički pročišćeni tekst, NN br. 24/2006 i 148/2008
- 2. PRAVILNIK O STRUČNIM MJERILIMA I POSTUPKU IZDAVANJA ODOBRENJA ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI KOLEKTIVNOG OSTVARIVANJA PRAVA I O NAKNADAMA ZA RAD VIJEĆA STRUČNJAKA urednički pročišćeni tekst, NN br. 72/2004 i 151/2008
- 3. PRAVILNIK O NAKNADAMA ZA ISKORIŠTAVANJE FONOGRAMA važeći tekst, NN br. 116/2000
- 4. PRAVILNIK O NAKNADAMA ZA ISKORIŠTAVANJE SNIMLJENIH IZVEDABA UMJETNIKA IZVOĐAČA važeći tekst, NN br. 1/1997
- 5. ZAKON O AUTORSKOM PRAVU I SRODNIM PRAVIMA urednički pročišćeni tekst, NN br. 167/2003, 79/2007 i 80/2011

Intelektualno vlasništvo - Industrijski dizajn

- 1. PRAVILNIK O INDUSTRIJSKOM DIZAJNU urednički pročišćeni tekst, NN br. 72/2004, 117/2007 i 66/2011
- 2. ZAKON O INDUSTRIJSKOM DIZAJNU urednički pročišćeni tekst, NN br.173/2003 do 49/2011
- 3. ZAKON O INDUSTRIJSKOM OBLIČJU važeći tekst, NN br. 78/1999 i 127/1999

Intelektualno vlasništvo - Opći dio

- 1. PRAVILNIK O OZNAKAMA ZEMLJOPISNOGA PODRIJETLA I OZNAKAMA IZVORNOSTI PROIZVODA I USLUGA urednički pročišćeni tekst, NN br. 72/2004, 117/2007 i 66/2011
- 2. PRAVILNIK O ZAŠTITI TOPOGRAFIJA POLUVODIČKIH PROIZVODA urednički pročišćeni tekst, NN br. 72/2004 i 117/2007
- 3. ZAKON O ZASTUPANJU U PODRUČJU PRAVA INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA urednički pročišćeni tekst, NN br. 54/2005 i 49/2011
- 4. ZAKON O ZAŠTITI TOPOGRAFIJA POLUVODIČKIH PROIZVODA važeći tekst, NN br. 173/2003 do 49/2011
- 5. ZAKON O OZNAKAMA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA PROIZVODA I USLUGA važeći tekst, NN br.78/1999, 127/1999 i 173/2003 Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga
- 6. ZAKON O OZNAKAMA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA I OZNAKAMA IZVORNOSTI PROIZVODA I USLUGA urednički pročišćeni tekst, NN br. 173/2003 do 49/2011
- 7. ZAKON O INDUSTRIJSKOM VLASNIŠTVU urednički pročišćeni tekst, Sl. list br. 34/1981, 3/1990 i 20/1990, NN. br 53/1991 do 33/2002

Intelektualno vlasništvo - Patenti

- 1. PRAVILNIK O NAKNADAMA I NAGRADI ZA RAD

 ČLANOVA ŽALBENIH VIJEĆA U PODRUČJU PRAVA

 INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA urednički pročišćeni
 tekst, NN br. 52/2008 i 66/2011
- 2. PRAVILNIK O PATENTU urednički pročišćeni tekst, NN br. 117/2007, 03/2011 i 66/2011
- 3. ZAKON O PATENTU urednički pročišćeni tekst, NN br. 173/2003 do 49/2011

Sveučilište i IV

- ✓ Rade istraživanja
 - > Istraživanja imaju izvore financiranja
 - > Izvori određuju vlasništvo nad rezultatima istraživanja
- ✓ Sve što se napravi ima svog autora
- ✓ Rezultati se objavljuju u znanstveno-istraživačkim radovima
- ✓ Ako je nešto novo i vrijedno (inovacija, patent), može se i štititi
 - ➤ Ali ne smije biti prethodno objavljeno
 - ❖Inače nije novost ☺
- ✓ Uredi za transfer tehnologije (TT) i IV brinu o tome
 - > Ili onaj tko financira istraživanja

http://www.utt.hr/ SUS

izbornik

O nama
Usluge UTT-a
Transfer tehnologije
Edukacija
Inicijative
PoC natječaj
Korisni linkovi
Eksperti
Iz medija

e-mail lista

Press kutak

Pretplatite se!

korisnički račun

korisničko ime :

zaporka:

pristup

O nama

Ured za transfer tehnologije (UTT) od studenog 2010. godine dio je Centra za znanstvenotehnologijski razvitak Sveučilišta u Splitu. Ured ima za cilj povećanje komercijalizacije intelektualnog
vlasništva Sveučilišta te jačanja veze između Sveučilišta i gospodarstva. Ured promiče poduzetnički duh
studenata i znanstvenika, potiče i pruža podršku prijenosu znanja i rezultata istraživanja sa Sveučilišta
na gospodarstvo.

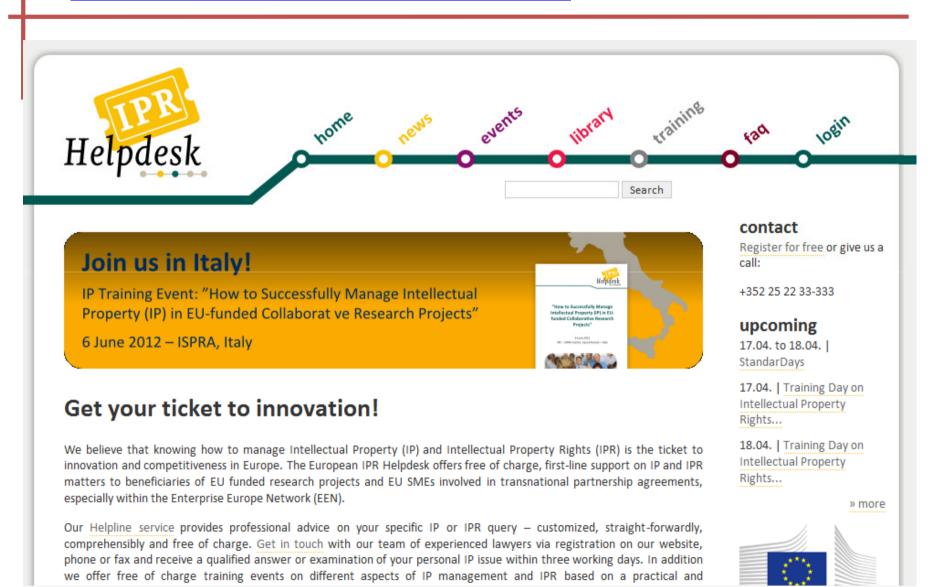
UTT je osnovan 2007. godine na Odjelu za fiziku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, a krajem 2008. godine postao je dio Europsi području području

Usluge koje UTT pruža bez naknade u okviru EEN mreže uključuju prepoznavanje, izradu i promociju ponuda i potražnji za novim tehnologijama, organizaciju poslovnih susreta, treninge iz upravljanja inovacijama te podršku u pronalaženju partnera za europske programe za istraživanje i razvoj.

Ured je osnovan na u okviru TEMPUS projekta - "Stimulating Croatia's Entrepreneurial Activities and Technology Transfer in Education-CREATE". Više o projektu na www.create-project.info

http://www.ipr-helpdesk.org

TU Wien

Intelektualno vlasništvo

- ✓ Jest vrijednost
 - ➤ nematerijalna
- ✓ Treba ju prepoznati
- ✓ Treba stvoriti okvir za njeno čuvanje
 - U radnim sredinama treba poticati <u>stvaralačku</u> atmosferu

Sveučilište u Splitu

Pravilnik o intelektualnom vlasništvu

Ožujak 2012 – draft – v2.1

1/17

Agenda

Projektni pristup

Odnos RADA i PROJEKTA

- ✓ Je li to isto?
- ✓ Ili različito?
- ✓ Ako je isto, zašto se koriste oba pojma?
- ✓ Ako nije isto, koji je njihov odnos?

objasnimo na primjeru

Što je PROJEKT?

✓ Vremenski ograničen skup radnji poduzet radi stvaranja jedinstvenog proizvoda (ili usluge)

ISO 10006 'Quality in Project Management 1997'

✓ Vremenski ograničen pothvat poduzet radi stvaranja jedinstvenog <u>Proizvod</u>a, usluge ili <u>Rezultat</u>a.

Project Management Book of Knowledge (PMBOK)

Vremenska determiniranost projekta

- ✓ Svaki projekt ima jasno određen početak i kraj
 - Inače nije projekt
- ✓ Projekti mogu biti kratki ili trajati godinama, ali će svakako završiti. Projekt završava u trenutku kada postane jasno da su ciljevi projekta dostignuti ili kada se zaključi da ciljevi projekta ne mogu ili neće biti dostignuti.
- ✓ Vremenska određenost projekta ne podrazumijeva da **projektni rezultati** moraju trajati koliko i projekt. Mnogi projekti se poduzimaju radi stvaranja postojanog rezultata.
- ✓ Privremenost inherentna projektu može se međutim odnositi i na druge aspekte projekta. **Ciljevi projekta** mogu biti vremenski ograničeni, primjerice da se ne bi propustila tržišna prilika.
- ✓ Slično, **projektne ekipe** rijetko nadžive projekt. Ekipa stvorena za realizaciju projekta po završetku projekta biva raspuštena, a njeni članovi preraspodijeljeni na druge projekte.

Jedinstven rezultat projekta (proizvod, usluga)

- ✓ To prije nije postojalo i što je zbog toga jedinstveno
- ✓ Rezultat projekta mogu biti:
 - Proizvod ili artefakt, koji se može kvantitativno odrediti, a koji može biti krajnji proizvod ili sastavna komponenta.
 - Proizvodi su uobičajeno materijal ili roba.
 - > Sposobnost obavljanja usluge, kao što su poslovne funkcije potpore proizvodnje ili distribucije. Korisni rad koji ne proizvodi opipljivi proizvod ili rezultat.
 - Rezultat, u vidu ishoda ili dokumenta. Na primjer, ishod može biti integrirani sustav, revidirani proces, restrukturirana organizacija ili podučeno osoblje. Dokumenti mogu biti pravilnici, planovi, studije, definirane procedure, specifikacije, izvješća i drugo.
- ✓ Jedinstvenost proizvoda, usluga ili rezultata projekta podrazumijeva da se oni razlikuju u odnosu na njima slične proizvode, usluge ili rezultate. Primjerice, poslovne zgrade mogu biti jako slične, ali se razlikuju prema vlasniku, konstrukciji, lokaciji i izvođaču radova. Ako i postoje elementi koji su zajednički realizacijama različitih projekata, to ne narušava jedinstvenost projekta.

Razrada i dorada u više koraka

- ✓ Projekt se početno razvija u korake a zatim postupno dorađuje. Progresivna razrada podrazumijeva neprekidno poboljšavanje i detaljiziranje plana kroz niz ponavljanja u kojima prikupljene informacije postaju sve detaljnije a procjene sve preciznije.
 - ➤ Na primjer, na početku projekta doseg projekta može biti okvirno postavljen, a zatim postaje sve jasniji i detaljnije opisan, sukladno produbljivanju shvaćanja o postavljenim ciljevima i očekivanim rezultatima.
- ✓ Progresivna specifikacija projekta mora biti pažljivo usklađena s opisom dosega projekta, posebice ako se radi o ugovornom projektu. Nakon što je doseg projekta, a zapravo posao koji treba napraviti, ispravno definiran, treba ga nadzirati kako bi ostao nepromijenjen tijekom razrade specifikacija projekta i proizvoda.

Projekt & operacija

- ✓ Operacije su:
 - ✓ neprekidne
 - ✓ mogu se ponavljati
 - ✓ svrha im je podupiranje i održanje poslovanja, čak i kada se ciljevi promijene
- ✓ Organizacije obavljaju poslove radi postizanja određenih ciljeva. Posao se može obaviti kao projekt ili kao operacija, ali se oni mogu i međusobno preklapati. U svakom slučaju posao obavljaju ljudi, sredstva su ograničena, a izvršenje je planirano i kontrolirano.
- ✓ Osnovna razlika između projekta i operacije je u tome što su operacije neprekidne i mogu se ponavljati, a projekti su vremenski ograničeni i jedinstveni. Svrha im je također različita. Namjera projekta je postići zadane ciljeve i završiti. Svrha operacije je podupiranje i održanje poslovanja, čak i kada se ciljevi promijene.

Poslovna informatika

(FETB01)

dr.sc. Stipe Čelar, doc.

stipe.celar@fesb.hr

FESB

Katedra za arhitekturu računala i operativne sustave soba B503

Što je PROJEKT?

✓ Vremenski ograničen skup radnji poduzet radi stvaranja jedinstvenog proizvoda (ili usluge)

ISO 10006 'Quality in Project Management 1997'

✓ Vremenski ograničen pothvat poduzet radi stvaranja jedinstvenog <u>Proizvod</u>a, usluge ili <u>Rezultat</u>a.

Project Management Book of Knowledge (PMBOK)

Projekti iz Splita i okolice

- ✓ Projekt Riva
- ✓ Projekt Marmontova
- ✓ Projekt POS-Brodarica
- ✓ Projekt *Joker*
- ✓ Projekt Matejuška
- ✓ Projekt Lećevica
- ✓ Projekt Dugopolje
- **√** ...

...ili u svjetskim razmjerima

- √ Kineski zid
- ✓ egipatske piramide
- ✓ Colloseum
- ✓ Eiffelov toranj
- ✓ Sueski kanal
- ✓ Panamski kanal
- ✓ Fordov automobil

MNOGO JE PROJEKATA projekti su obilježili povijest

Dva primjera

- 1. Pituravanje stana
- 2. Pravljenje vina

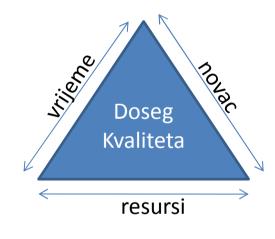
- ✓ Sličnosti i razlike
 - → i Vi i meštri imate OGRANIČENO vrijeme
 - > jedan projekt a MNOGO radnji, operacija
 - > jedinstven proizvod STAN ili VINO
 - ❖NIKAD više ista ekipa, na istom zadatku
 - ❖a pogotovo ne s istim novcem i u istom vremenu

Projekt i strateško planiranje

- ✓ Projekti su način organiziranja aktivnosti koje nisu ugrađene u standardni način poslovanja. Zbog toga se često koriste kao sredstvo za ostvarenje strateških planova. Projektna ekipa pri tome može biti sastavljena od zaposlenika organizacije, ali može biti dio vanjskog pružatelja usluga.
- ✓ Projekti se uobičajeno pokreću kao posljedica jednog ili više sljedećih strateških promišljanja:
 - > Potražnja na tržištu,
 - Organizacijske potrebe,
 - Zahtjevi kupaca ili korisnika,
 - > Tehnološko unaprijeđenje,
 - > Formalno-pravni razlozi.

Upravljanje projektom

- ✓ Upravljanje projektom je primjena:
 - znanja,
 - ➤ vještina,
 - > alata i
 - > tehnika u

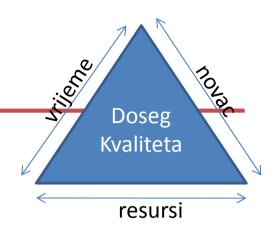

"Trokut dosega"

projektnim <u>aktivnostima</u> da bi se ispunili projektni <u>zahtjevi</u>

Upravljanje projektom uključuje

✓ utvrđivanje zahtjeva,

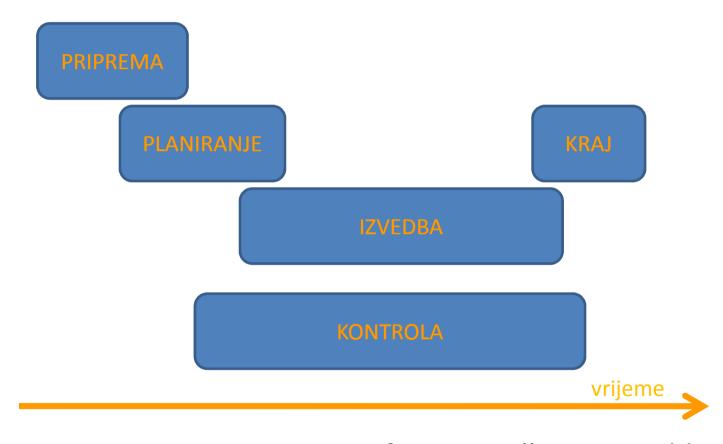

✓ postavljanje jasnih i ostvarivih ciljeva,

"Trokut dosega"

- ✓ uspostavu ravnoteže između suprotstavljenih zahtjeva na kvalitetu, doseg, vrijeme i trošak,
- ✓ prilagodbu specifikacija, planova i pristupa interesima i očekivanjima različitim zainteresiranim stranama (eng. Stakeholders).

Grupe aktivnosti (ne FAZE projekta!)

Nisu faze zato što se preklapaju!

Znanja, vještine i alati

Mudrost je vječna!

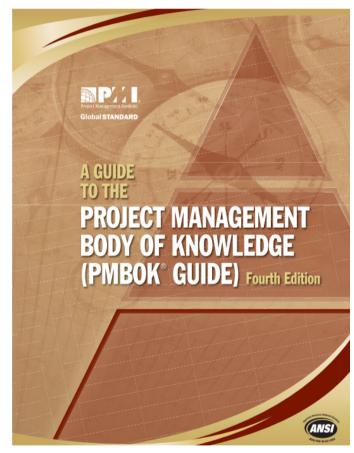
Project Management Institute

Project Management Institute

√ <u>www.pmi.org</u>

√ <u>www.pmi-croatia.hr</u>

PMBOK

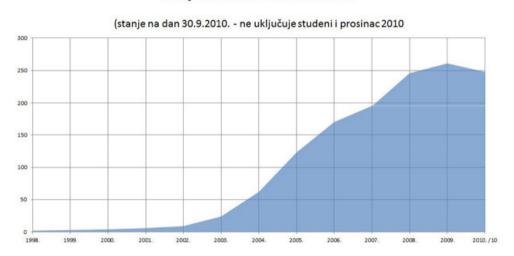

www.pmi.org

√ <u>www.pmi-croatia.hr</u>

Broj članova PMI Hrvatska

	Ukupno	PMP	CAPM
Broj članova u hrvatskom ogranku	177	47	1
Ukupan broj članova PMI-a	225.432	221.144	1.828
Broj članova PMI-a u EMEA regiji	24.302	19.835	n/p

Stakeholders & Project (PMBOK)

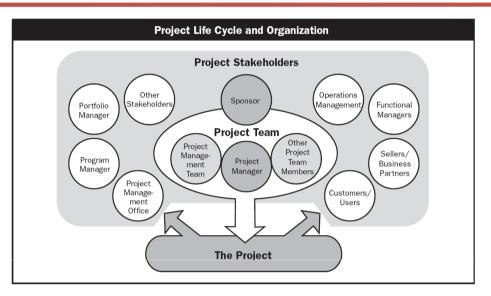
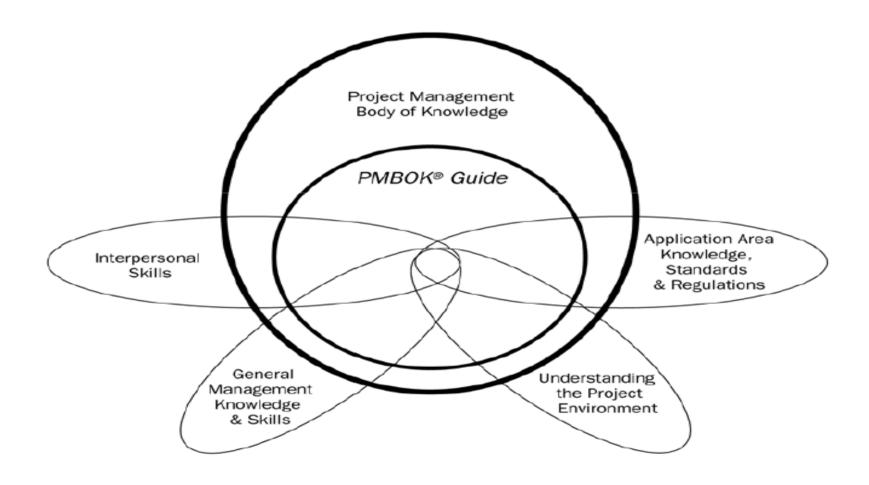

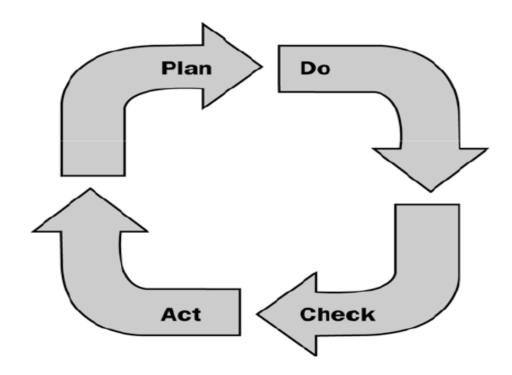
Figure 2-6. The Relationship Between Stakeholders and the Project

- √ 1) Osobe i organizacije poput naručitelja, sponzora, izvođača i
 javnosti, koje su aktivno uključene u projekt, ili na čije interese
 završetak projekta može pozitivno ili negativno utjecati. One
 također mogu utjecati na projekt i njegove isporuke.
- √ 2) Pojedinci i organizacije koje su aktivno uključene u projekt, ili na čije interese se može pozitivno ili negativno utjecati provoĎenjem projekta ili njegovim završetkom.
- ✓ Također mogu utjecati na projekt i njegove rezultate.

Areas needed by the team

PM Processes (PDCA-Cycle, PMBOK)

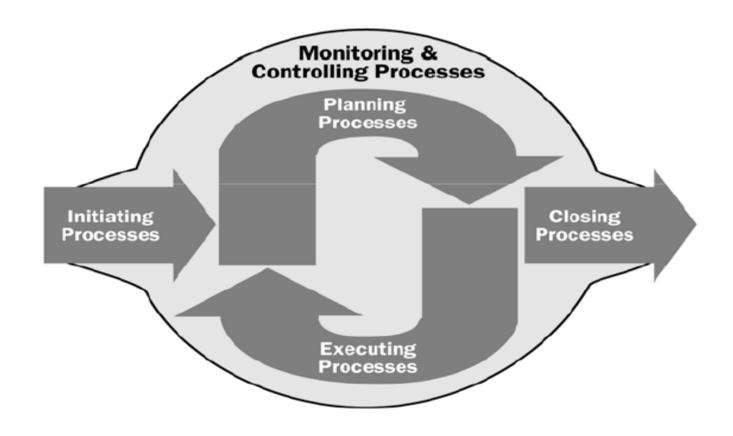

(Demingov ciklus)

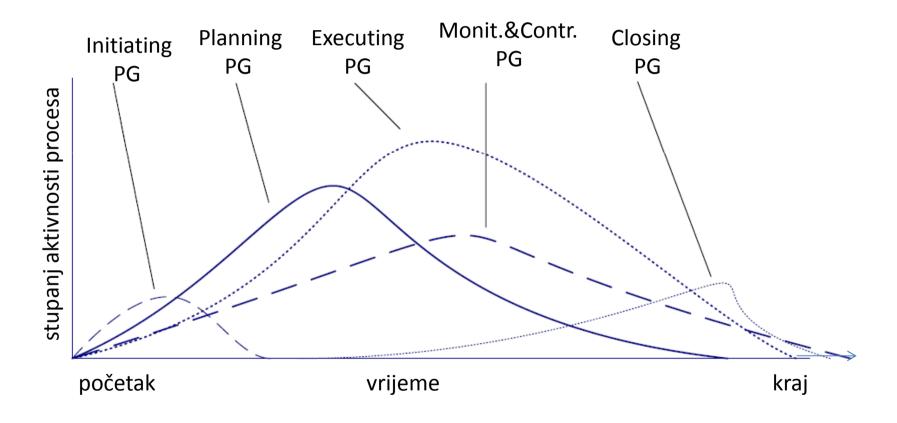
Standard upravljanja projektom (PMBOK)

- ✓ Grupa procesa započimanja (eng. Initiating Process Group) definira i odobrava projekt ili fazu projekta.
- ✓ Grupa procesa planiranja (eng. Planning Process Group) –definira i istančava svrhu, planira smjer i akcije za postizanje cilja i dosega.
- ✓ Grupa izvršnih procesa (eng. Executing Process Group) koordinira ljudske i druge resurse u svrhu provedbe plana
- ✓ Grupa upravljačkih procesa (eng. Monitoring and Controlling Group) mjeri i prati napredak radi uočavanja odstupanja od plana s ciljem poduzimanja korektivnih akcija
- ✓ Grupa završnih procesa (eng. Closing Process Group) formalizira prihvaćanje proizvoda, usluge ili rezultata i dovodi do završetka projekta ili faze projekta.

PM Process Groups & P-D-C-A (PMBOK)

Tijek projektnih aktivnosti (PMBOK)

Tijek projektnih aktivnosti

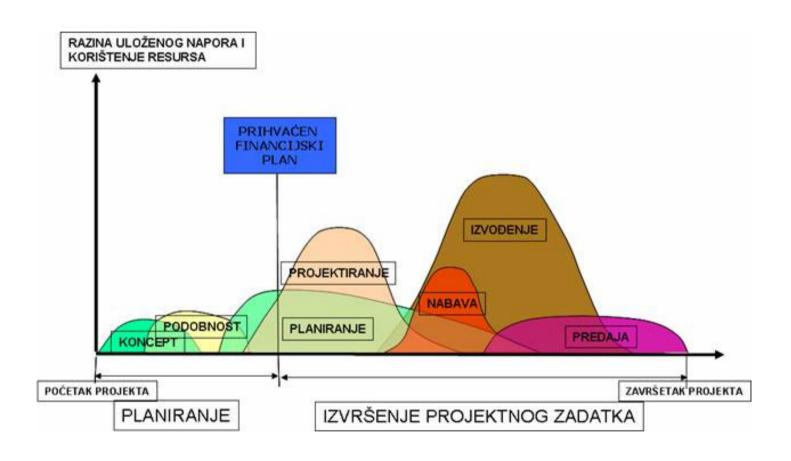
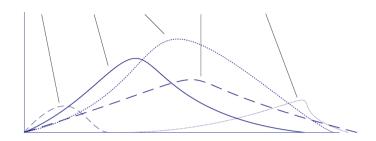

Table 3-1. Project Management Process Groups and Knowledge Areas Mapping

	Project Management Process Groups					
Knowledge Areas	Initiating Process Group	Planning Process Group	Executing Process Group	Monitoring & Controlling Process Group	Closing Process Group	
4. Project Integration Management	4.1 Develop Project Charter	4.2 Develop Project Management Plan	4.3 Direct and Manage Project Execution	4.4 Monitor and Control Project Work 4.5 Perform Integrated Change Control	4.6 Close Project or Phase	
5. Project Scope Management		5.1 Collect Requirements 5.2 Define Scope 5.3 Create WBS		5.4 Verify Scope 5.5 Control Scope		
6. Project Time Management		6.1 Define Activities 6.2 Sequence Activities 6.3 Estimate Activity Resources 6.4 Estimate Activity Durations 6.5 Develop Schedule		6.6 Control Schedule		
7. Project Cost Management		7.1 Estimate Costs 7.2 Determine Budget		7.3 Control Costs		
8. Project Quality Management		8.1 Plan Quality	8.2 Perform Quality Assurance	8.3 Perform Quality Control		
9. Project Human Resource Management		9.1 Develop Human Resource Plan	9.2 Acquire Project Team 9.3 Develop Project Team 9.4 Manage Project Team			
10. Project Communications Management	10.1 Identify Stakeholders	10.2 Plan Communications	10.3 Distribute Information 10.4 Manage Stakeholder Expectations	10.5 Report Performance		
11. Project Risk Management		11.1 Plan Risk Management 11.2 Identify Risks 11.3 Perform Qualitative Risk Analysis 11.4 Perform Quantitative Risk Analysis 11.5 Plan Risk Responses		11.6 Monitor and Control Risks		
12. Project Procurement Management		12.1 Plan Procurements	12.2 Conduct Procurements	12.3 Administer Procurements	12.4 Close Procurements	

PMBOK

		Grupe procesa za upravljanje projektima					
	Područje znanja		Grupa procesa planiranja	Grupa procesa izvođenja	Grupa procesa nadzora i kontrole	Grupa procesa zaključivanja	
+	Upravljanje integracijom	-definiranje projekta	-razvoj plana upravljanja projektom	-vođenje i upravljanje izvršenjem projekta	-nadzor i kontrola projektnog rada - integrirana kontrola promjena	-zaključivanje projekta ili faze projekta	
	Upravljanje opsegom		-skupljanje zahtjeva -definiranje opsega -izrada WBS		-verifikacija opsega -kontrola opsega		
	Upravljanje vremenom		-definiranje aktivnosti -slaganje aktivnosti -procjena resursa za aktivnosti -procjena trajanja aktivnosti -razvoj rasporeda		-kontrola rasporeda		
PMBOK	Upravljanje troškovima		-procjena troškova -određivanje budžeta		-kontrola troškova		
PIVIDUK	Upravljanje kvalitetom		-planiranje kvalitete	-osiguranje kvalitete	-kontrola kvalitete		
4	Upravljanje ljudskim resursima		-plan razvoja ljudskih resursa	-okupljanje projektnog tima -razvoj projektnog tima -upravljanje projektnim timom			
	Upravljanje komunikacijom	-identifikacija stakeholdera	-plan komunikacije	-distribucija informacije -upravljanje očekivanjima stakeholdera	-izvještaj o performansama		
	Upravljanje rizicima		-planiranje upravljanja rizicima -identifikacija rizika -kvalitativna analiza rizika -kvantitativna analiza rizika -planiranje odgovora na rizik		-nadzor i kontrola rizika		
	Upravljanje nabavom		-plan nabave	-ponašanje prilikom nabave	-upravljanje nabavom	-zaključivanje nabave	

Portfelj – Program - Projekt

- √ 1) Skupina projekata ili
 programa i drugih poslova
 grupiranih zajedno s ciljem
 poboljšanja upravljanja tim
 poslom kako bi se postigli
 strateški poslovni ciljevi.
- ✓ Projekti ili programi jednog portfelja ne moraju biti u međuzavisnosti ili direktno vezani jedni uz druge.
- ✓ 2) Portfelj je skupina projekata i/ili programa i drugih poslova grupiranih zajedno s ciljem poboljšanja upravljanja tim poslom kako bi se postigli strateški poslovni ciljevi.
- ✓ Projekti ili programi jednog portfelja ne moraju biti u meuzavisnosti ili direktno vezani jedni uz druge.

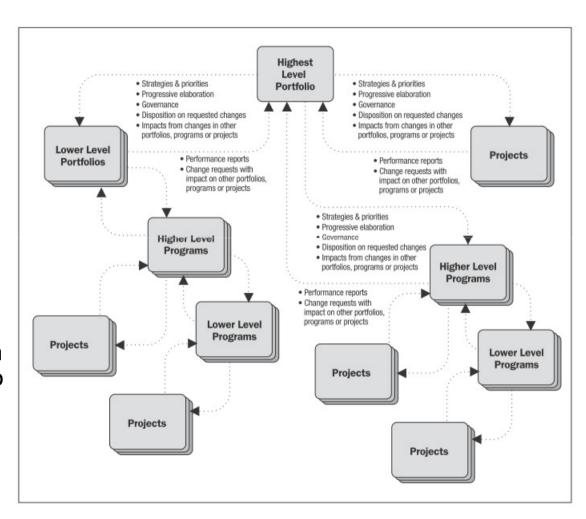

Figure 1-1. Portfolio, Program, and Project Management Interactions

Portfelj – **Program** - Projekt

- √ 1) Grupa međusobno
 povezanih projekata
 kojima se koordinirano
 upravlja kako bi se
 postigle prednosti i
 kontrola koje ne bi bile
 dostupne kad bi se njima
 pojedinačno upravljalo.
- ✓ Programi mogu uključivati elemente povezanog rada izvan opsega zasebnih projekata u programu.
- ✓ 2) Grupa projekata kojima se koordinirano upravlja kako bi se postigle prednosti koje ne bi bile dostupne kad bi se njima pojedinačno upravljalo.

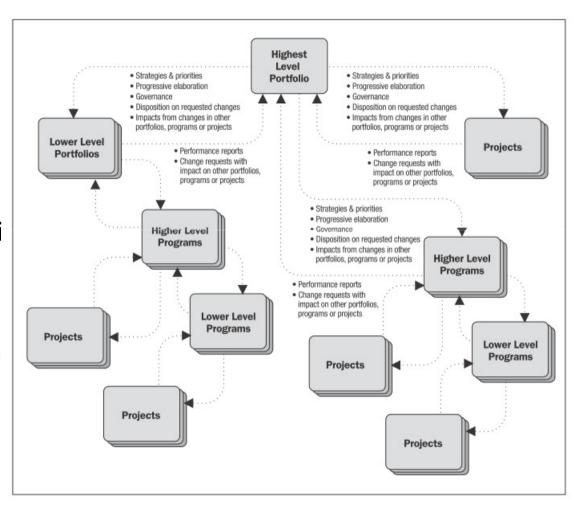

Figure 1-1. Portfolio, Program, and Project Management Interactions

Profesorski posao

- ✓ Rad se odvija kroz PROJEKTE
- ✓ Više srodnih projekata organizirani su u PROGRAME (diplomski, nastavni, znanstveni,...)
- ✓ Složeniji PROGRAM može imati i POTPROGRAM
 - Npr. Složeniji NASTAVNI s godinama se podijeli na potprograme
- ✓ Svi **projekti** i **programi** čine PORTFELJ
- ✓ Dobra podjela i koordinacija pomaže u upravljanju portfeljem

